A.I. Tezeu - Dialog cu I.L.Caragiale

In camera lui I.L. Caragiale din Berlin, pe data de 7 iunie 1912

Cronicarul:Buna ziua domnule Caragiale, eu sunt cel ce v-a vorbit despre un interviu ?!
Caragiale:Desigur, tinarul cronicar… Ioan Piotrivici, intra, aseaza-te pe un scaun, unde poftesti, simte-te ca acasa.
Cronicarul:Multumesc mult…
Caragiale:Doresti ceai tinere ?
Cronicarul:Nu multumesc…nu beau ceai.E un element prea englezesc. Donmule Caragiale putem incepe ?
Caragiale:Stai ca, acum vin, stai sa ma ased si eu, unde te grabesti ? …zi despre ce vrei sa vorbim ? cu ce vrei sa incepem ?
Cronicarul:Pai cu ce am putea incepe ? daca ati putea sa-mi vorbiti despre primii ani de viata, scoala, invataturi, trairi.
Caragiale:Dupa cum sti, m-am nascut in satul Haimanale si am avut o copilarie cit se poate de obisnuita, desigur educatia primita a fost una de exceptie: si acum mi-l amintesc pe domnul Bazil Dragosescu, un om remarcabil, un dascal genial, si acum mi-l amintesc, puternic, stind drept, asteptindu-si copii la usa clasei. El m-a invatat sa scriu, mi-a dezvaluit literature, si prin el, prin scoala pe care o conducea l-am vazut pe marele domnitor A.I. Cuza, cind a venit o data in vizita. Apoi mi-am urmat cursurile la liceul Sfintii Petru si Pavel si mai apoi la Conservatorul din Bucuresti la clasa de declaratiuni a unchiului meu.
Cronicarul:Ce impact au avut primii ani de munca asupra omului Caragiale, dar mai ales asupra dramaturgului Caragiale ?
Caragiale:Ce sa zic, prima mea slujba a fost aceea de copyist, acolo am vazut, am obsevat tipurile umane, am vazut mica coruptie, din spatele celei mari. Am fost luat din aceasta lume ce-mi dadea subiecte de povesti si am fost pus pe postul de sufleur la Teatrul National din Bucuresti. Acolo lumea se purta altcumva cu mine, eram sufleur, eram cineva, participam la scene, faceam repetitii, si asa… am luat contact cu lumea teatrului.
Cronicarul:Si deci cele doua slujbe cobinate au dat magnificele opere ?
Caragiale:Nici de cum, sa sti ca pana la a scrie o piesa de teatru e mult de lucru. Am publicat multe scrieri prin ziare am fost cronicar, am tradus opere straine in romana, si abia in anul …1878 la Iasi am citit in mijlocul junimii " O noapte furtunoasa ", care a fost pusa in scena la Teatrul National din Bucuresti ,a fost hiduita, ca mai apoi sa fie scoasa din program. Asta a fost prima parte a enervarii mele catre public ; le era probabil, frica ca cineva sa le arate adevarul pe care toti il stiau. De aceea un timp m-am retras si am fost revizor scolar dar am revenit cu " O scrisoare pierduta " ce s-a bucurat de un real succes si m-am mai inveselit si eu dar pentru putin timp …
Cronicarul:Pentru ca a venit " D'ale Carnavalului " …
Caragiale:Da, carnavalul ! Din momentul in care am auzit huiduielile parca ceva se rupse in mine, am cazut intr-o melancolie profunda pina cand Maiorescu a scris ca prefata a unei carti: " Teatru " " Comediile domnului Cragiale ". Acel articol parca m-a resuscitat, m-a readus la viata si… am scris " Napasta "
Cronicarul: Si de atunci ati avut o viata splendida, pana acum 8 ani cand ati plecat la Berlin aprope subit…
Caragiale:Da… exilul pe care mi l-am inpus a venit lent, intai respingerea de la premiul Academiei, apoi acele acuze de plagiatura pe care le-am dat si in judecata,m dar onoarea mea era patata…am plecat. Am avut totusi in acest interval si momente frumoase, cu Slavici si Cosbuc la " Vatra ", am avut mai multe articole in " Ziua " in " Epoca "am patronat vreo 3 berarii dar mahnirea din suflet nu putea fi alungata…E ca si cum dumneata ai scrie un articol si toata lumea ar spune ca e asa de prost ca nici nu merita publicat, doar pentru ca pe ei nu ii priveste ceea ce scrie acolo. Intelegi ?

Cronicarul:Da… acum inteleg de ce nu ati venit in 1900 la sarbatorirea zilei dumneavoastra de nastere pe plan national dar …acum lumea va considera , va apreciaza la adevarata dumneavoastra valoare: cel mai mare dramaturg roman ! Caragiale:Da, ai si tu drepatatea ta, dar am fost acum putin timp in tara sa iau pulsul romanilor, si nimic nu este schimbat, pe mine ma apreciaza, dar pe cei tineri , cum am fost eu ?! Pe ei ii apreciaza ? Orcum eu vad Germania ca a doua mea patrie, aici piesele mele au fost aplaudate nu huiduite…

Tinarul cronicar il parasi pe Caragiale, promitindu-I ca ii va trimite ziarul cu articolul sau. Caragiale moare insa in data de 8 spre 9 iunie la 70 de ani si vreo 5 luni, necitind articolul ce nu mai fu publicat.